

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibila pe an 7 d., 6 luni 8 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 8 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu literă garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Un act de propagandă maghiarizătoare.

Comitatul Șaroșului este unul dintre acele comitate norocoase, care încă în anul trecut în intrunirea sa a luat în mână maghiarizarea elementelor nemaghiare. Meritul inițiativei este al domnului de Iosif Bano, fost president al casei deputaților și acum comite suprem al comitatului sus numit. Reprezentanța comitatului sub presiunile dlui comite suprem a acceptat planul elaborat de acesta și a ales un comitet pentru realizarea planului. Dl ministru a aprobat statutele pentru o reuniune de maghiarizare. Reuniunea s'a constituit în 2 Octomvire a. c. la care ocaziune presidentul reuniunii, dl comite suprem Iosif Bano, a rostit următorii discurs publicat în Nr. 276 al ziarului „Pesti Napló”.

Discursul

dlui Iosif de Bano în adunarea comitatului Șaroș.

Onorată adunare! „Vă mulțămesc din inimă din partea mea și a acelor, pe cari ați ales acum; încât mă privește pe mine, cred, că ar fi fost în interesul reuniunii să și îndrepte privirile asupra unei puteri mai tinere, căci eu cât am trăit m'am convins, că adevărate însuflețire, energie, căldură și perseverență sînt proprii numai junimei. Și tocmai aci se simte necesitate de însuflețire, energie, căldură și perseverență.

„Căci, domnii mei, presupunerile și lipsele, cărora le am dat eu expresiune cu 14 luni înainte aci în acest loc, încât privește existența noastră națională, s'au împlinit intru toate. Lucrul stă așa, ca și cum contrarii noștri din și afară de țeară, aparțină ei ori cărei națiuni, s'ar fi concentrat în contra noastră; cu astfel de vehemență a urmat de atunci atacul. (!)

„Însă, pe când sîntem siliți a recunoaște aceasta și ființa pericolului

ni se dă pe față mai înaintea ochilor noștri, pe atunci sîntem totdeauna și martori aparenței celei mai imbucurătoare.

„Nu sîntem atât de vani și îndrăzneți, încât se credem că în urma mișcării din Șaroș s'a început acțiunea în toată țeara.

„Sînt idei, a căror necesitate o simt sute de mii de oameni de odată, idei, care purced dela sine, sînt născute în aer, pentru că prin puterea împregiurării inimă și mintea se ocupă în același grad cu ele.

„Ca o stare idee consider eu existența maghiarizării și educațiunii poporului în această țeară.

„Sute de mii de inimi ungurești au recunoscut necesitatea acestei idei, pentru că inimicul e colosal de mare; cu mare vehemență se efortă atacul; cu mare svon ni s'a aruncat mînușa, noi o ridicăm și primim lupta împușă.

„Căci mai vîrtos față cu cei cri-coși nu se poate repeși destul de des: fără de a considera, că noi am adevărat drept a o face aceasta, fiind că în fiecare ființă simțitoare există boldul subsistenței proprii, însă poate că în urma indolenței noastre orientale acțiunea noastră n'a produs reacțiune și nu o poate produce, ci prezentarea veche și puternică a contrariilor noștri a desvoltat în noi boldul pentru existența proprie. Dacă maghiarul nu s'ar deștepta nici între astfel de împregiurări, ar merita într'adevăr moarte deplorabilă.

„Deșteptarea este dar unica aparență imbucurătoare.

„Cealaltă este declarațiunea în masă a compatrioților noștri germani și energicul pas al bisericei protestante. Lucrul trebuie și trebuia să devină așa, după ce s'a început mișcarea; cei ce se îndoise se temeau totdeauna de spaima reacțiunii; la aceasta totdeauna am fost gata cu răspunsul, că nu e nici un rău; cel puțin ne putem cunoaște amicii și con-

trarii noștri, și astfel apărarea ne va fi mai ușoară.

„A treia aparență foarte imbucurătoare este pasul decisa guvernului. N'am intenția să-mi exprim judecata mea peste tot față cu procedura guvernului, nu se ține de obicei, aceasta, nu e la ordinea zilei, — însă în ori ce cas imi eșprim recunoștința mea asupra procedurii, ce a urmat el, în timpul din urmă în interesul naționalității noastre și în interesul ideii de stat unguresc; de s'ar fi întemplat aceasta mai de timpuriu — de sigur am fi acum deja departe.

„De patruspredece luni ne despăgubesc aceste trei aparențe prețioase pentru timpul pierdut, căci nu se poate nega, dacă luăm în considerare numai interesul Comitatului Șaroș, că multe avantaje ni-a scăpat prin această din mână, că noi nu ne putem începe activitatea mai nainte cu 8 sau 10 luni. Nu voiu înșira motivele împedecării; astăzi palpită peptul meu sub presiunea unui sentiment; bucuria, că reuniunea s'a întemeiat și și începe funcțiunea sa; bucuria, că noi observăm aparențele, cari umple sufletul nostru de voieșie și încredere în noi. Noi vedem că nu stăm iso-lați și că sîntem de sus și jos spriginiți.

„Însă și avem mare lipsă de sprigin, pentru că tema e gigantică, și noi cum se pare, sîntem epigoni foarte slabi față cu antecesorii noștri.

„Eu nu știu de mai sînt și alți oameni, cum sînt eu, însă sînt eu cuprins de uimire, admirațiune, de câte ori arunc o privire asupra trecutului acestei seminții maghiare.

„Cu dreptul exclamă genialul poet al Ungariei (Petőfi): „E o minune dăească, că mai există încă patria noastră.”

„Într'adevăr minune dăească! A cucerii cu două sute de mii, veniți din cealaltă parte a lumii și decimați pe drum, o patrie nouă, a te lupta o mie de ani, a fi duși în sclăvie cu sutele

de mii de cătră Turci și Tătari, a se nimici seculi întregi prin răboșia mari și civile și cu toate acestea a trăi și a scuti cu o mână întreaga Europă contra barbarismului, și a nu lăsa nici odată să cadă din cealaltă mână firul de aur al libertății și constituțiunii; într'adevăr și se pare că dai dintr'o minune într'ală.

„Minune însă, domnii mei, nu este. Aceasta își are motivele sale infalibile, profund psihologice. Și mi se pare, că noi nu aflăm relativ la aceasta motive corespunzătoare în istoria noastră și se încrede noelul cercetării cestiuni de a aduce claritate și în privința asta, de a pune motivele, existența de o mie de ani a seminției ungurești pe bazele ei naturale.

„Și această bază naturală nu poate fi alta, decât înțelepciunea antecesorilor noștri, capabilitatea de existență a națiunii, iubirea de libertate și puterea constituțiunii, curajul eroic al fililor săi și acel neesplicabil ceva din limbă, caracter și obiceiuri, ce cucereste fără voie și ce poate pre-tundința și sub ori ce împregiurări face din o națiune mică, una mare.

„Aceasta nu e o tamărire proprie. Lăuda nu ni se cuvine nouă, ci antecesorilor noștri. Noi avem numai o datorință de a pași pe urmele antecesorilor noștri.

„Într'aceea avînd toate în vedere deși noi sîntem numai nește pitici față cu antecesorii noștri — după ce s'a pus temelul și după ce în timpul din urmă se ivese semne mai favorabile poate că ajungem la rezultat, că aceia, cari sînt inițiatorii națiunii maghiare au trebuit totuși să se scoale mai de timpuriu; astăzi după cum cred eu, am eșit din pericolul perirei, astăzi numai aceasta poate fi întrebarea: oare noi se progresăm, se crestem mai întu s'au mai încet? O națiune care a putu se se lupte o mie de ani cu nește obstacole așa de uriașe, care și'a putut desvolta limba și literatura ei în timpul din urmă atât de tare, care

FOIȚA.

O rugăciune*)

— Novela. —

De Carmen Sylva.

(Urmare).

Când bêtрана deschise ușa, figura străină intră, și fără să-și redice vîlul dișe cu glas afund:

— Dta scii se faci vrăgi, eată mîna mea.

Ea scoase din mantie o mîna uscăcioasă și fără de inel.

— Oh! — dișe bêtрана, — ce ai de gînd? „Înșelatu-tea cineva? Ai cugete de resbunare. Dar aceste cugete de resbunare sînt moștenite, aceste sînt supte dimpreună cu laptele mamei.

— Nu-i așa — dișe figura învălîită. Dar la resbunarea mea am trebunță de ajutorul tîu, strigoie. Fii cu minte! Te cunose și sciu artiile tale; dacă vreau mîne vei sta înaintea sfîntului scaun judecator, ear poimîne pe rug. Dacă mă vei ajuta, voui tăce în veci.

*) „Familia”.

După aceste convorbiri încet și lung, în slărșit figura învălîită părăsi casa, ducend un obiect mic, pe care l'acuse sub mantie.

În ajunul cununiei Editheii aceeși persoană se furia în catedrală și se lăsă a fi incinată acolo.

În tăcerea nopții ea se apropia de altar și deschidendu-și mica lampă scoase un clește de fier, cu care descuiă micul sicrin.

Aceasta produse oareși-care sgomot și densă prui spăriață în giur de sine, resnuță greu și apasă câteva minute mîna sa pe inimă.

Apoi scoase potirul și începă să arangiezetrinsul ostiele așa, ca să zacă în rënd una peste alta și în urma așelă una deasupra tuturor, după aceea se retrase și și privi de acolo lucrarea.

Atunci earăși privi în giur de sine și închise iute lampa, căci i păru ca și când o iecană ar fi eșit din cadrul sa. Se prîne iute de cap, earăși deschise lampa, puse potirul înapoi la locul său, încuia cu luare aminte scrinul și treci iute prin biserică. Umbra ei fugea acūși pe colonne, acūși jos pe pămînt.

Atunci luna străbătă prin nori și privi în lăuntru prin ferestrele întunecoase. Figura cădu înspăimîntată lîngă o columnă. Apoi se așelă cîtva timp pe pămînt, dar sări earăși în picioare și și căută alt loc. [Adeese ori privea în giur de sine, cu corpul plecat înainte; dar numai rochia-i fășeia înapoia sa.

Acum se așelă pe scara care ducea la amvon, apoi se urcă în amvon și se acuse acolo; dar nu peste mult se cobori și de acolo și și căută alt loc. Se sui la organă, dar în întunec atinse foile, încat acele scoaseră un ton suspinător. Să înspăimîntă grozav și fugi jos pe trepte. În sfărșit se tupili lîngă ușa și parea a tremura de frig. Luna mai privia prin unele ferestri, dar figura par că dispără, zăcea ca și o umbră s'ar ca un glob negru în coltul neluminat.

Din când în când părăia căte un scaun în chor, ori țîrăia varul; cu cuveicile se loveau de ferestri și țîvlean, căte un liliac se mișca pe acoperși. Nici odată nu era atât de lîniscit, se se fi putut auți ori cât de mic sgomot umbra din ușe totdeauna se cutremura.

(Va urma.)

Vergil.

El, care în decursul seculilor de mai tîrziu a trecut de poet, a căru scrieri te și incantă și îți și folosește; el, pe care cel mai mare poet din Eval mediu, Dante l'a ales de conducător în călătoria sa pe livețile fermecătoare ale poeziei și religiei; el, pe care o națiune, care a domnit universul, l'a celebrat ca pe cel mai străvechil cîntăreț original al său, și a cărui versuri se șoptesc de nevino-vatele buze a milioane de copii; el, părintele poemului eroic romantic, Vergil, nu ni se poate revoca în memorie fără de a nu face se svlo-miască cu putere inima noastră de însuflețire.

Bunii Mantani, compatrioții marelui bard, serbară nu de mult după 1900 de ani, ziua morții aceluia, care a procurat cetății lor glorie eternă înaintea tuturor națiunilor culte.

Literatura lumii întregi amintese de poezi mai mari decât Vergil: Homer e soarele ei, Schakespeare steaua polară, despre Vergil însă căte

a putut chiar și în zilele din urmă pe lângă toate miseriile constituționale se face un progres așa de gigantic dela sine și în sine în viața socială, o astfel de națiune nu mai poate fi stăpinită, decum va nu o va aduce aceasta cu sine neglijențele provenite din vina ei și de cum va și ști să se acomodeze decum va impregiurările date de soarte.

Cugete cum vor cugeta aceia cărora le place să numească națiunea maghiară, alară și în țeară, barbară.

„Cugete ce vor vrea toți aceia cari aci în lăuntru sunt inimici seminției noastre și a cărora chemare a a conveții cu noi. Dacă se gândesc ei la aceasta, în momentele de cuminție limpede, vor ajunge poate la altă opiniune și decisiune.

„Ei vor vedea, că nesmintit vor trebui se convețiască cu noi, că forța impregiurării din trecut și prezent este foarte mare și că națiunea, care joacă rolul principal în țeară, nu poate fi alta decât cea maghiară, pentru că de ar fi alta n'ar avea nici o națiune dela aceasta nici un câștig, anarhia n'ar înceta și monarhia s'ar stingea.

„Maghiarul nu joacă dar' numai o rolă de a se susține pe sine, ci o rolă destinată lui de providență, dacă n'euzește să-și susție influența și puterea și tot odată îngrăisece pentru o îmulțire numerică.

„Dacă însă ne uităm, domni mei, cum s'au format d. e. pe ruinele imperiului roman națiuni și limbi nouă, atunci trebuie să se admită, că desvolțarea ce trebuie să o ajungă Maghiarul, chiar când vrea se ajungă mai mare, va fi cu mult mai grea.

„Francezul, Italiianul, Spaniolul s'au născut din mai multe națiuni și limbi cari parte au fost înrudite, parte s'au înrudit prin traua la olaltă de sute de ani. Sămența maghiară, cu deosebire limba maghiară și-a conservat de mii de ani în acest ocean strein și mare aproape nevătămate proprietățile sale. Organismul, caracterul ei este deosebit de caracterul ori cărei alte limbi europene. Maghiarul dar', dacă vrea să se desvolte, cum se va și întâmpla, va lucra în acest spirit și sub aceste forme ca și pân' acum, sau nu va lucra de loc în tocmai ca planta, care se pune în pământ, și crește sau în cutare formă și culoare, se învlesce cu cutare frunze și capătă cutare miros întocmai cum i-ofere aceasta elementele seminției ei, sau nu crește de loc.

„Aceasta este în sine și pentru sine o cestiune foarte frumoasă; poate fi o mângâiere pentru generațiunea viețuitoare acum, însă problema se îngrunează grozav.

„Executarea acestei mari teme o luăm noi asupra-ne în acest comitat, dela estrema margine. Elementele sunt aci, noi le am arătat și date tot mai numeroase și mai nouă probează, că noi vom reintocrea populațiunea acestui comitat, care s'ar rupt odinioară dela seminția maghiară, carăși la această seminție.

„În interesul acestei teme mari luăm asupra-ne mandatul. Din parte-mi salut pe onorații membrii ai reuniunii și implorând binecuvântarea lui Djeu asupra activității ei declar „reuniunea pentru maghiarizarea și educațiunea poporului din comitatul Șarogului“ de constituită.

Am pus înaintea cetitorilor faptul în toată nuditatea lui, fără de al comenta. El se comentează de sine. Adaugem simplu că între mijloacele de maghiarizare reuniunea usează și de primării. Ce însemnătate au premiile în afacerea din cestiune se poate înțelege și fără de explicări.

Ce s'ar întâmpla când ar urma toate naționalitățile din Ungaria modelul acestuia? *Bellum omnium contra omnes* — reboiul tuturor, fără arme, se înțelege, — contra tuturor.

Revista politică.

Sibiu, în 9 Octomvre.

În 25 Octomvre nou, se vor întruni la Budapesta delegațiunile. Se dice că de astădată politica esternă nu va fi obiect de desbatere în delegațiuni și dacă va fi, va fi într'un mod foarte redus. De interesul cel mai mare în sesiunea aceasta va fi desbaterea asupra organizării administrative și a armatei din Bosnia și Erțegovina.

O telegramă foarte scurtă au publicat diarele de aici. Telegrama este datată din Cattaro (19 Oct. n.) și este de cuprinsul următor: Dealung fruntariilor muntenegre se formează bande, se dice că au avut loc și unele ciocniri. Telegrama aceasta cât de scurtă, mai că poate trage dungă peste scoateala oficioaselor și se dea prilegiu la discusiuni lungi în delegațiuni chiar și despre politica esternă.

„Nene Freie Presse“ primesc din sferile diplomatice următoarea corespondență:

S'a d'is că România a trimis o notă circulară către marile puteri. Această seire nu este adevărată. D. Bălăcean n'a dat nici o notă, ci a avut numai o conferență cu d. Kalnoy, ministru de externe. Cu această ocaziune d. Bălăcean a spus guvernului austriac, că Rusia are intențiunea de a călca tratatul de Berlin în ce privește cestiunea Chilie. Să

nu uităm că afacerea Chilie are două părți.

Partea întâiu este cestiunea de competență între Rusia și comisiunea dunăreană. Guvernul rusesc susține că comisiunea dunăreană nu are nici un amestec în această cestiune. Comisiunea dunăreană susține din contră că brațul Chilie împreună cu toate gurile Dunărei erau sub controlul ei. În cestiunea această România nu a întreprins nimic dela sine, ci păstrează aceeași atitudine ca și celelalte puteri. Cestiunea aceasta este pendentă între Europa și Rusia, ele între ele i vor da soluțiunea și România de sigur că nu se va despărți de Europa. România va face atăta cât poate să facă un membru al comisiunii — „nous ne sommes qu'une huitieme dela Commission Européenne et nous agissons en conséquence“ — astel s'a exprimat un diplomat. Până acum nu s'a făcut absolut nimic în această afacere.

A doua parte în afacerea Chilie se rapoartă la drepturile suverane ale României în privința țermului drept dela gura Chilie.

După tratatul de Berlin țermul drept dela gura Chilie aparține României, și țermul stâng Rusiei. Și Rusia vine acum și usurpează drepturile suverane ale României, tratând gura Chilie ca proprietate exclusivă a Rusiei și făcând lucrări de sondajuri cu inginerii sei în brațul Chilia, fără să mai întrebe pe România. După dreptul internațional însă, Rusiei nu fi este permis să facă asemenea lucrări de sondajuri mai nainte de a se fi înțeles cu România. Din cauza aceasta România face apel la Europa și cere ca Rusia să fie ținută a respecta tratatul de Berlin. Sferile diplomatice de aici până acum nu sunt dispuse a crede, că Rusia voiesc să ignoreze tratatul de Berlin și să calce drepturile suverane ale României; se vede înse că guvernul român are date pozitive cum că Rusia în adevăr are o asemenea intențiune. Din cauza aceasta cei din București sunt firm hotărâți să apere drepturile României.

Despre biserica sârbească.

„Pesti Napló“ se vede că are în Carloviț un corespondent, care raportează din când în când despre cele ce se petrec în sinul bisericii greco-serbesci în Ungaria. În corespondența din urmă se raportează la dișul diaru că sinodul episcopesc al Sârbilor, despre care raportasem și noi că este într'unit, a supus unei reuisioni constituțiunea bisericească a Sârbilor. După reuisionea aceasta numărul mem-

brilor congresului bisericesc sârbească ar avé să fie redus dela 75 la 40. Aceștia au să fie jumetate preoți și jumetate mireni. Membrii clericali ar avé după proiectul cel nou să se aleagă de cler.

Preoții se nu mai alegă de popoci de consistorial constituit din șase membri clericali, notar și un fiscal; cei din urmă pot și fi mireni.

Alte detaiuri se vor modifica de congresul, care se va într'uni după modalitatea cea nouă, premergând aprobarea guvernului.

Cestiunea diurnelor încă are să fie ventilată, eventual diurnele au să se caseze.

Episcopii sunt toți învoiiți cu reformele ce au a se face.

Bugetul Ungariei.

În ședința dietală dela 12 ale cur. ministrul de finance contele Iuliu Szapári a așternut bugetul țerii pe anul viitoriu 1883.

A.	
1. Curtea regescă	4,650,000 fl.
2. Cancelaria de cabinet	70,515
3. Dieta țerii	1,229,683
4. Spesele în afacerile comune	28,629,410
5. Pensii centrale	108,160
6. Pensii	4,415,367
7. Datoriile statului	108,498,573
8. Anticipațiuni pentru asigurarea cămelor căilor ferate	10,770,463
9. Pentru administrarea internă a Croației-Slavoniei	5,842,346
10. Cetatea Fiume	85,090
11. Contabilitatea de stat	109,123
12. Prezidiul ministerial	301,900
13. Ministerul persoanei reg.	54,336
14. Ministerul și personalul Dalmat-Croat-Slavon	37,480
15. Ministerial de interne	8,909,687
16. „ lucrărilor com.: a) ministerial	13,272,494
b) drumuri ferate de stat	16,280,990
18. Ministerial de comerț și agricultură	8,981,486
19. Ministerial de culte și instrucțiune publică	4,982,589
20. Ministerial de justiție	10,438,431
21. „ de honveți	6,951,200
Suma	288,848,002 fl.

Spesele transitive și de investițiuni.

B.	
I. Spesele transitive:	
1. Contabilitatea de stat	1,600 fl.
2. Ministerial pers. al M. S.	2,000
3. „ de interne	456,838
4. „ de finanțe	4,414,060
5. „ de comunicațiune	950,000
6. „ de comerț și apr.	237,000
7. „ de cult. și instr. publ.	60,128
8. „ de honveți	381,650
Suma	6,509,276 fl.

că e umbra lui Homer și l' trece cu totul cu vederea pnenđu-l față cu cântecul dulce al Lebedei din Avon. Și cu toate acestea, Vergil trebuie să fie respectat și prea respectat nu numai între înșuși păreți ai scoalei, ci mai vortos în complexul cel mare istoric al cultului.

Învățarea a lui Homer în toată forma, Vergil ajunsese pe maeistrul său pe deplin în efectul, ce l'a produs asupra contimporanilor și posterității până în ziua de azi. Precum nu se putea despărți cel mai mare reboinic Grec, regele Alexandru, nici chiar în expedițiunile sale reboinice de bardul, care a cântat pe Achil, tot așa și creatorul Eneidei, care prin Eneas, ful Venerei, a serbat în versuri de bronz intemeierea Romei, a domnitoareii lumii, a devenit, dic, pentru fie-care Roman un obiect de o venerațiune nemărginită. Și primul bărbat al imperiului lumii, bărbatul, care mai întâiu a cutezat să anine mantaua împărătească pe umerii săi, Cesarul Octavian August, a fost un mare adorator al poetului, care a devenit Homerul națiunii sale și cu

deosebire al familiei julice împărătești. Favorit vechiu al optimaiilor romani, a unui Polione și a unui Mecenate, celebrat fără pismă de colegii săi Ovidiu, Horaț și Propertiu, Vergil afia mai târziu la curtea lui August cea mai multă venerațiune. Bardul Eneidei își câștigă aceasta încet și cu precauțiune cu o șfintire deosebită, nu pentru moment, ci pentru eternitate. Împăratul, dus în expedițiune în Spania, abia apuca să vadă părțile gata ale Eneidei, despre care se și lășie faima îndepărtare. El provoca pe Bard în scris și cu amenințări glumețe, să-l introducă în cele scris.

Totuși Vergil, pangiristul familiei julice, căreia a aparținut August, nu și-a subordonat mândria sa de poet domniei împărătești, ci aștepta ocaziune, până când, după ce va fi pus mâna cea din urmă pe opera sa, să cietască unele fragmente din scrierile sale chiar în Roma înaintea împăratului. Efectul a fost atuuat de puternic, încât sora împăratului Octavia, când se făcu alusiune la ocupatul ei fiu Marcel, pătrunsă de durere, era pe ac să ameițască și poe-

tului îi defe îndată un present cam de 1000 fl. pentru fie care șir. De altmintre avea însemnată, remasă dela Vergil, mai că te face să presupuni, că n'a fost lipsă ca astfel de daruri să l'insuflețiască. Caracterul lui Vergil strălucese limpede și curat, ca a ori căru poet, în istoria literaturii universale, și toate notițele despre viața sa privată ne întreagașe tabloul unui bărbat peste măsură modest, blând, dume de iubit, cumpătat, dedicat numai studiului, mușelor și pe lângă acestea și farmecelor naturi rustice. În descrierea sorții Didonei, reginei din Cartagina, care de supărare că plecase Enea se sinucise, Vergil a cântat neamenat amorul; el însuși însă se pare a fi fost foarte puțin supus puterii demonice a lui Amor. De aci provine și alusiunea, ce a făcut el la numele său exprimat mai mult fals (Virgilius în loc de Vergilius), deducându-i originea dela „Virgo“, prin care simbolizează de sigur virginitatea finteii sale. Și într'adevăr una dintre cele mai marcate trăsuri caracteristice, cari facură mai târziu pe Vergil poetul de predilec-

țiune al creștinismului, este că, mic măcar unul din multe mii de versuri ale sale nu e lipsit de atragătorul vâl al castității. Aci se deosebește Vergil de Epicurul Horaț, de Ovid, despre care se dice că înnoată în sensualism.

Fie cine, care are cât de puțin simț pentru cursul desvolțării istoriei universale, trebuie să fie surprins, când cetește Eneida, un op, care a aparut cu 19 ani înainte de Christos (postul născut la 70 înainte de Christos a murit în 22 Sept. 19 ani înainte de Christos), surprins prin analogiile intime și mari între modul cum privește desvolțarea lumii Vergil, și cum o privește Creștinismul.

Nu mai în chipul acesta se poate explica nemărginita influența a poetului nostru, asupra timpului postromanic, a timpului romantic, numai așa neștersele urme ale influenței sale asupra lui Dante, Tasso până și asupra celor mai noi corifei ai poezilor.

(Va urma.)

II. Investiții:	
1. Ministerul de finanțe . . .	4,911.858 „
2. Ministerul de lucrări publice și de comunicații:	
a) ministerial	12,799.948 „
b) căile ferat de stat . . .	3,024.880 „
3. Ministerul de agricultură și comunicații	590.136 „
4. Ministerul de culte și instrucțiune publică	121.700 „
5. Ministerul de justiție	323.333 „
Suma	21,771.885 fl.

C	
<i>Spesele extraordinare pentru afacerile comune</i>	
A) veniturile ordinari.	
1. Detorii de stat	14,939.899 „
2. Fiume	100 „
3. Contabilitatea de stat	1.770 „
4. Minist. ad. pers. M. Sale	300 „
5. „ de interne	787.183 „
6. „ de finanțe	229,056.899 „
7. „ lucrări publice.	
a) ministerial	9,384.948 „
b) căile ferate de stat	16,280.999 „
8. Ministerul de agricultură	9,090.660 „
9. Ministerul de culte	489.558 „
10. Ministerul de justiție	498.688 „
11. Ministerul de hovenăși	201.763 „
Suma	280,732.758 fl.

B) Veniturile transitorie.	
1. Ministerul de interne	4,988 fl.
2. Ministerul de finanțe	20,292.123 „
Suma	20,297.111 fl.

<i>Bilanțul,</i>	
Spesele ordinari	288,848.002 „
Spesele transitorie	6,503.276 „
Spesele de investiții	21,771.855 „
Spesele straord. comune	5,588.351 „
Total	322,711.484 fl.
Veniturile ordinari	280,732.758 „
Veniturile transitorie	20,297.111 „
Total	301,029.869 fl.
Spesele totale: 322,711.484 fl.	
Veniturile totale: 301,029.869 fl.	
Deficitul: 21,681.615 fl.	

Marele manevre ale armatei române.

Bérlad, 17, Octomvre.

Timpul a avut buna voință a se arăta ași mai milos; nu e frumos, dar cel puțin în plou. Concentrarea trupelor pe câmpia Bérladului, începută la 10 oare s'a făcut cam încet, din cauza strimtoării ulițelor orașului precum și fiindcă o singură șosea conduce la câmpul revistei. Prin urmare numai la 2 oare 1/2 M. S. Regele încălecă după peronul cartierului Său. Deja toată suita era călare și am observat că ofițerii misiunii streine purtau toți crucea Steii României; dntii colonelii Tramadon din Franța, Hüggeț din Austria, Trimler din Rusia, Lanza din Italia și Primrose din Anglertia. Crucea de Comandor, dl Chavaud căpitan de Statul Major frances și căpitanul austriac crucea de oficer.

Generali Șlănecanu, Manu, Radovici și Davila, colonelii Fălcioani, Radu Mihaie, Zahariadi, Scheletii, Sorurma și numeroși ofițeri din Statul major compunea suita Regelui. Regina Elisaveta S'a suit într'o trăsură a Curței a là Daumont; Majestatea Sa era însoțită de trei domisoare de onoare; dntii Kișu ministru de interne, și Leca ministru de finanțe, urmau într'o trăsură. Escorta Regală era formată înainte de o companie de gendarmi și în urma trăsorii Reginei de pompieri călări.

Majestățile Lor au ajuns pe câmpul revistei la 3 oare, după ce a percurt strada principala a orașului, unde se imbulăia o numeroasă mulțime, ferestrele și balconele caselor, toate foarte bine decoreate, erau pline de lume. Cinci arcuri de triumf erau înălțate de alungul acestei strade.

Ajungând în câmpie ne-am bucurat de un spectacol în adevăr splendid și imponent. Atât de departe cât poate să se întinda vederea, nu se vedeau decât batalioane și escadroane grămădite în coloane compacte; 25,000 oameni erau înșirați acolo, nu în ținuta de paradă, dar ceea ce e mai frumos, în ținuta de campanie și după ce a făcut o adevărată campanie de 15 zile, din care cele cinci din urmă au fost în adevăr foarte ostenitoare pentru trupe din cauza ploiei și a marelor distanțe ce au avut de parcur. O mare parte din populațiunea din Bérlad se transportase spre asista la defilare. Dacă toți Românii ar fi putut să se bucure de acest spectacol, cel mai necredincios s'ar fi încredăț.

Când Regele a sosit înaintea trupelor, toate trâmbițele și toate tobele au sunat și au bățut la câmp.

Armata era așezată în batalioane pe trei linii, cavaleria și artileria ocupa a treia linie. Frontul de bandieră era de o lungime de 1500 metri; spațiile regulamentare între regimente, brigade și divișuni s'au fost micșorată, pentru ca Regele să n'aibă de percut o prea lungă distanță, pe care trebuia să o repete de patru ori pentru a trece în revistă cele trei linii. Majestatea Sa a inspectat trupele la pasul calculi, spațiile erau trecute în galop mic. Regina urma cu trăsura. Trâmbițele sunau mereu și când Majestățile lor au trecut, musica regimentelor a cântat imnul național. Revista n'a ținut de cât cincișeci de minute. Regele și Statul Seu Major, Regina și suita Sa s'au întors să se așeze, într'un loc ales și însemnat cu fanioane verșii spre a asista la defilare, care a început la 4 oare fără 10 minute.

Corpul de nord care era în prima linie a defilat la început. Trupele cari fac parte numai port semnel lor distinctiv a ăilelor de mari manevre, semn care consista într'o bandă de pânză albă impreguriu chipiului. Generalul Racovitză comandatul acestui corp, după ce a salutat pe Regele a venit să se așeze lângă el și a supravehigat defilarea celor două divisi ale sale, respundând tot-odată la numeroasele întrebări ce M. S. i adresa asupra trupelor sale. Vădând surisul care însoțea salutul ce M. S. înapoia fie căru șef de regiment, se putea judeca că Ea era satisfăcută de starea în care vedea pe soldați după parau grozave ăile de ploae ce au avut să sufere.

Defilarea s'a urmat de corpul de Sud sub comandamentul Generalului Anghelescu Alecsandru, de divișia din Galați, sub comanda colonelului Barozzi, foarte probabil viitor general, de divișia de cavalerie, comandată de generalul Crețeanu și de artileria, a ăit un totul 50 de minute.

În tot timpul aceste, cele 14 musici ale diverselor regimente, ce au defilat, n'au încetat dea cânta pe rând sub direcția comandantului Hübsch.

Ăinuta trupelor a fost remarcabilă: infanteria mai cu seamă soldații de linie, vânătorii, sau dorbantii s'au prezentat într'un mod magnific; merșul lor în rinduri strine era tot atât de ușure și de regulat, cum 'l vedem în București defiland pe Bulevard în ăi de paradă.

Și cu toate acestea cea mai mare parte de oameni n'au avut timp să se usuce; s'au observat că mantalele lor erau încă miute de apă ca un burete și că cismele le erau grele de noroiu și umeșale; cu toate acestea nici un om nu'și tira picioarele; toți din contră purtau cu mândrie capul privind în trecut pe suveranul lor. În ochiul lor fix, mândru, se citea că șicia că compta fie-care pentru o unitate.

Brigada de cavalerie, cu regimentul său de Roșiori în cap, și artileria

cu cele patru regimente ale ei, s'au arătat amănouă cu o prea frumoasă aparență pe terenul revistei și în defilare. Căii erau cu toate aceste slăbiți în aceste 15 zile de manevre.

În sfârșit impresiunea ce a lăsat la toți, această ultima ăi, n'a modificat pe acea ce a născut ăilele dela Movileni și dela Berbeciu: România posedă o armată tare, solidă, instruită și bine comandată, capabilă cu un cuvânt de ași apăra independența. Și spre a sprijini avusul nostru de o autoritate competentă și imparțială, vom termina prin această frasă care ni s'a ăis în timpul defilării de cătră șefului unei misiuni străine. „Cu 100,000 oameni ca aceștia poate să vadă dușmanul venind!“

Colonelul meu, i avem.

Bérlad, 17, Octomvre.

Astă seară, la 9 oare a avut loc o magnifică retragere cu fule, executată de 14 musici, sub direcțiunea comandantului Hübsch. Orașul e splendid iluminat.

Regele și Regina pleacă la 11 oare spre a Se duce direct la rezidența Lor dela Sinaia. Toată suita Regelui ministrii și ofițerii misiunilor străine pleacă cu Majestățile Lor și se vor opri la Ploesti, unde trenul Regal, întorcându-se dela Sinaia, 'i va luă spre a îi conduce la București. „Havas“.

drept supplement la cele de mai sus reproducem după „Paloda“ din Bérlad următoarele:

La 7 oare seara în onoarea M. M. L. L. s'a dat un mare ospăț, în salonul Renascerea, care era frumos pregătit și decorat, la care au luat parte toți ofițerii gradelor superioare, și o mare parte din cetățenii distincți ai Bérladului.

Primul toast s'a ridicat de Majestatea Sa Regele, la adresa armatei Române, care umplu de umire pe oaspeții adunați; fiecare cuvânt al Regelui era o cugetare, o idee; entusiasmoșul în urma acestui discurs regal, pronunțat cu o voce sonoră și un limbaj cât se poate mai plăcut, este nedescrptibil.

Resumăm ideia principală acestui semnificativ discurs al Regelui, după cum ni 'l-am putut procura prin note, luate în grabă:

- Eată-1:
- „Armata Română și-a format reputațiunea sa pe câmpiele Bulgariei.
- „Prin ăinuta ei cu ocasiunea manevrelor, de și timpul a fost cu totul defavorabil, armata Română 'mi dă o nouă dovadă de valoarea ei.
- „Nu putem cunoașce evenimentele ce se pot încă reproduce, armata Română trebuie să fie totdeauna gata de a trăi prin ea însăși și a compta pe valoarea ei, pe forța ei. — Noi și ăra noastră vom tinde de a face toate sacrificiile pentru că armata Română s'ă fie demnă de reputațiunea ei căștigată.
- „Sunt Mândru, că am putut constata o perfectă ăinută a scumpei mele armate și cu aceasta ocasiune.
- „Trăiască România! Trăiască armata Ei!“

Varietăți.

- * (Audiențe) Telegraful aduce dela Budapesta șicierea că Luni în 23 Octomvre n. Maj. Sa. va primi la audiențe. Prenotările se fac în cancelaria cabinetului.
- * Generalul de artilerie bar. Maroșici a murit în 16 Octomvre n. În înmormântarea a avut loc în 18 Octomvre n. în Viena.

* (Daruri împărătești) „Ruski invalid“ spune că împăratul Rusiei au dăruit principelui muntegreen un cal alb frumos de rasă arabică, un serviț de argint priceșiei și un milion de ruble ca dar de nuntă ficei principelui, prințesei Zorca.

* (Turburări antisemite în Rakos-Palota.) Mai mulți juri de țerani au percurt ulițele, strigând „eljen Istoczy“ au spart o prăvălie și au jefuit-o și au maltratat pe flica proprietariului prăvăliei, care era absent. Escedenții fiind cruți sânt ăți pe mâna justiției.

* Esecutorul de dare Ilgymassy fu omorit în cărădina din Sculia, descărcându-i un individ o pușcă în pept. Făptuitorul, ăice „P. Hirlap“, e arestat.

* (Judecat la moarte.) Oberdank, care fu arestat în timpul când Maj. Sa. se afla în Triest din cauză că a vrut să contrabandez bombe din Italia la Triest, fiind tot o dată desertor din armata austro ungurească, a fost pus înaintea unui tribunal militar și de acesta judecat la moarte.

* (La facultatea de medicină din București) cetim în „Reșboiul“, se ăice că unii profesori n'ar fi vrând se recunoască titlul de bacalaureat obținut de studenții români în liceele române din Transilvania.

* (Plumână chemică) a inventat Dr. Richard Neale din London. Aceasta este un aparat destinat a curăți tunelurile și locuințele de gasuri stricicioase. Aparatul pentru tuneluri e mai mare, pentru locuințe mai mic. În tuneluri aparatul are forma unui vagon-reservator, umplut, cu o soluțiune de soda, în locuințe forma unei covate cilindrice, umplută cu o soluțiune alcaică. Inveluții covata într'un stergariu împletit are a se pune în mișcare ca după principiul capilarității stergariului să se poată umezi. Experimentele au arătat că „plumână“ aceasta curăță aerul și 'l temperează, tot odată.

* (Accidente pe calea ferată.) Un accident îngrozitor s'a întâmplat ăilele trecute la gara dela Ouanaing (Franța). În minutul când soseea trenul, șeful garei voi să treacă peste șine el încetp să alerge, dar odată se isbi așa de tare de un amplotat, care venea din partea opusă, încât amândoi căăruă jos și n'aurău timp să se scoale, astfel că mașina trecu peste deșii.

Când fură ridicăți, șeful garei avea piciorul stâng rupt și scotea țipete înfricoșate; amplotiul era cu capul zdrobit și nu mai da nici un semu de viață.

Un alt accident s'a întâmplat la gara dela Amiens, în ăina de 28 Septemvre. Un tren de călători, venind dela Tergnier la Amiens, fu lovit în coastă de un alt tren. Un vagon a fost cu totul sfărâmat, alte patru fură răsturnate. Șease călători fură ușor contuzionați.

* (Naufragiu.) Cetim în „Poșta“ din Galați. Un mare vas cu aburi de o capacitate de 2000 tone și încărcat de casa Mendl dinorașul nostru cu 7500 chile orz s'au naufragiat la gura sulinei.

Scirile venite de acolo spun că vaporul după ce a isprăvit de încărcat a fost prins de o mare furtună. Căpitanul a voit să reîntre în port spre a se pune la adăpost, dar vintență vântului a aruncat vasul de ezertura, (digne) ce este la gura Sulinei și 'l a confundat. Echipagiul, care se compunea din 23 oameni, a stat 36 oare agățâi de catarturi. Toate încercările spre a le veni în ajutor au fost zadarnice; tocmai după ce furtuna s'a mai micșorată, echipagiul a

putut fi scos la mal, afară de al doilea căpitan și primul mecanic care s'au înecat.

Vasul și încărcătura lui erau asigurate.

De altă parte, „Covurluiului” i se telegrafază din Sulina că în noaptea de 1-2 Octombrie o furtună foarte violentă s'a ridicat pe mare, care a cauzat stricăciuni foarte mari. Două vapoare din rață, fiind lovite de fundul apei, s'au înecat. Un al treilea a fost rău stricat. Un număr foarte însemnat de corăbii au fost aruncate de mare și au rămas pe uscat, neputând, cu toate eforturile să intre în largul mării. Pagubele sânt foarte mari. Nu se știe încă de n'a totot vr'o victimă umană. Marinarii dela vapoare s'cu urcat pe catarguri, și numai astfel au putut fi scăpați. O asemenea catastrofă nu se ține minte să mai fi avut loc.

Bursa de Viena și Pesta

Din 13 Octombrie n. 1882.

Table with 3 columns: Item description, Viena, B-pesta. Includes items like Renta de aur ung., Obligățiunile de fer orient., etc.

Nr. 262 [265] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scoalele populare confessionale gr-orientale din protopresbiteratul Mediașului se scrie concurs cu termen până în 25 Octombrie a. c.

- 1. La Mediași cu salariu anual de 200 fl., solviți în rate lunare din casa alodială, 3 orgii de lemne, una grămadă vorfuri, și cuartir liber în odăile scoalei.
2. Freoa cu salariu: a) 50 fl., bani b) 50 ferdela bucate c) dela 70 familii câte o fertură și de fertură și pâne d) o grădină de legumi e) lemnele trebuincioase de foc.
3. Mosna 100 fl. v. a. solviți prin repartiție dela popor, 4 stângini de lemne de foc și cuartir liber în scoală.
4. Berthan cu salariu de 100 fl. v. a. solviți la păstrari de an din alozin comunale, 4 stângini de lemne de foc și cuartir liber în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, au a-și așterne cererile lor instruite în sensul statutului organic, și al regulamentului congresului din 1878 la subscrisul până la termenul sus scris.

Mediaș 30 Septembrie 1882. În conțelegere cu comitetele bisericești

Dionisiu Chendi m. p., ad. ppresb.

Nr. 279. [263] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor posturi învățătoresci la scoalele populare

din protopresbiteratul II al Brașovului cu termenul până la 20 Octombrie a. c.

- 1. Ozun: a) 20 gălete bucate compute în 80 fl. b) din venitul stolar 1/3 parte circa 22 fl. c) pentru lemne de foc 8 fl. d) locuința în edificiul scoalei computată în 20 fl. e) dela tot elevul câte 80 cr. 10 fl. Suma — 140 fl.
2. Dobberlu a) dela 150 familii câte 1/2 ferdela ecucur compute în 75 fl. v. a. b) din fondul scoalei de bucate 8 H. litre ce dan 32 fl. c) din venitul stolar 1/3 ce face circa 30 fl.

După Dđen au se mulțamea mântuirea vieții mele numai bereci de sănătate din estras de slat, preparăreuna lui J. Hoff (J. Hoff'schen Malzextract, Gesundheitsbier), ciocolada de slat (Malz-Chocolade) și estrasul de slat concentrat (concentrirten Malzextract).

Cuvintele proprii pronunțate de mai mulți înasîn-țoșaji.

Mulțamită în scris.

Mântuit de slăbiciune trupească, ce îmi amenința viața, prin bere de sănătate preparată de cel concentrat preparăreuna de a lui I. Hoff.

De oare ce invențiunea aceasta eminență a berei de sănătate din estras de slat pe mama mea, aș pute dice, a mântuit-o dela moarte, am putut păși cu toată puterea înaintea comunei de aici și a recomanda tuturor pătitorilor acea medicină după cea mai deplină convingere proprie. — Unii jëran, care pătimea de fiac, de stomac și în parte și de plămâni, plângându-se și întrebându-mă ce să fac, i-am recomandat să se folosească de escentia berei din estras de slat și m'a rugat a scrie numai decăt după aceasta, ceea ce am și făcut numai decăt în odala lui. De rog așa dară die că se va pută mai curând a citorimite 26 de sticle de bere din estras de slat și 10 pungi de bomboană de slat.

St. Josef (Ob.-Muran).

Josef Fliess, învătătorului super.

Deale furnisurilor c. r. al celor mai mulți suverani din Europa, dinii

Ioan Hoff,

consilierul c. r. de comisime, posesor al crucii cu coroană pentru merite, cavaler de ordini înalte prusiane și germane, Viena, Fabrica I, Grabenhof 2, depositul fabricii: Graben, Britner-Strasse 8.

Raport oficial de vindecare.

Dr. Seydel, medic superior din statul maior.

Berea de sănătate din estras de slat este un excelent mijloc dietetic pentru înătrirea reconvederențelor din boala gree, precum și pentru bolnavii de pept și se recomandă cu deosebire fiindcă n'are lucrare înătritoare; tot așa la boala cronică de stomac și hemoroidă.

Sub 2 fl. nu se efectuează nimica.

Depositor principal în Sibiu:

Franz Jahn fiu, Const. Bugarsky.

Alba-Iulia: F. Mihelyes, farmacist. Aiud: J. de Kovacs, farmacist. Făgăraș: St. Bergleiter, farmacist. Cluj: Dietrich Samuel. Brașov: Eremia Demeter. J. L. et A. Hossahner. Mediaș: Carol Breckner. Sebeș: Carl Henning. Sighișoara: J. B. Misselbacher sen. Turda: J. Timbus et fiu. M.-Ogorheiu: Max Bucher, Carol Hulfesz. Deva: Issekutz Gregor.

Mai departe în toate speciilele mai mari din țeară. [249] 2-7

- d) dela elevi câte 80 cr. și cei dela scoala de repetiție 50 fl. e) cuartir liber în edificiul scoalei 13 fl. Suma 200 fl. v. a.

Doritorii de a concurge la aceste posturi au a și ascerne petițiunile lor instruite conform legilor din vigoare la subscrisul până la termenul de sus, documentând că sciui propune și limba maghiară.

Brașov, 25 Septembrie 1882.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Petric m. p., protopresb.

(267) 1-2

Inscințare.

Vineri în 27 Octombrie a. c. după călindariul nostru la 10 oare înainte de ameați se va fi în edificiul „Albinei” Institut de credit și de economii în Sibiu, strada Baier Nr. 1 licitarea obiectelor rămase cu ocaziunea edificărilor de adaptare precum: uși, ferestri, cupatoare, scocuri pentru strășini etc.

Consensuarea detaliată a acelor obiecte, prețurile lor, precum și celelalte condițiuni

de licitațiune se pot vedea în biroul subscrisei Direcțiuni, în fie-care și dela 10-12 oare a. m.

Sibiu, 20 Octombrie 1882.

Dircțiunea „Albinei” Institut de credit și de economii.

Nr. 5093 civ. — 1882. (266) 1-3

Publicațiune!

Pentru publicarea în privința comasării exercițiului dreptului de cărmucărit în Curmieni la rugărea lui Ladislau Muste și conșoși, reprezentați de avocatul Gustav Man, se determină ziua de 7 Decembrie a. c. înainte de ameați la 10 oare în fața locului Curmieni, cu aceea, că cei interesați dintre compozitori sânt invitați a se înfașa sau în persoană sau prin ple nipotenți, și oare ce la cas de obabsență vor fi reprezentați din oficiu de avocatul Nagy Károly curator de afaceri.

Din ședința tribunalului reg. din Dej ținută la 23 Septembrie 1882

Cancelaria avocatului Dr. N. Olariu,

se află în strada Măcelarilor Nr. 25 etajul prim. [250] 3-3

Zambach și Gavora. Fabrică de vestimțe și recuisele bisericesci de rit catolic și grec. În Budapesta, strada Vafului, Văczi utca Nr. 17. Felon sau Odăjdi, Albe, Stihare, Dalmăție, Baldachin, prapori. Toate feiliurile de steaguri, și pentru societăți industriale și pentru pompieri (și pentru pompieri) etc. Comandă se efectuează prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

LOTERIA ESPOZIȚIUNII TRIESTINE. 1. câștig principal bani gata floreni 50.000. 2. câștig principal bani gata floreni 20.000. 3. câștig principal bani gata floreni 10.000. Mai departe 1 a fl. 10.000 — 4 a fl. 5000 — 5 a fl. 3000 — 15 a fl. 1000 — 30 a fl. 500 — 50 a fl. 300 — 50 a fl. 200 — 100 a fl. 100 — 200 a fl. 50 — 542 a fl. 25, suma 1000 nimeritori 213.550 floreni. afară de acestia alți mulți nimeritori secundari în obiecte de espozițiune dăruite de esponșeri. Prețul unei sorți 50 cruceri. Comandă pe lângă adausul de 15 cr. spese postale sânt a se adresa la Despărțământul Expozițiunii Triestine Piazza Grande Nr. 2 în Triest. [264] 2-6

Cea dintăiu fabrică ung. de mașine și aparate de stins și turnătoarea de clopote și metal a lui Francisc Walser. Filială pentru Transilvania în Cluj, strada Monosturului 12, recomandă prețimele înalte, curătorilor și episcopilor turnătoarea sa de clopote, cea mai mare în patrie, care există de mulți ani și e proveđiută în abundență cu cele mai bune mijloace ale tehnice și corespunde tuturor recerșilor. Clopotele se toarnă după acorduri armonice de sunetul cel mai clar argintiu. Mai departe recomandă același bogatul sen depositor de proaste de foc și de grădini, surburi (pompe), fântâni de casă și de grădină, întocmele de scaldă etc. La dorință, cataloage gratuite și francate. (282) 13-20

